

پیشگیری از اختلافات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی

نویسنده:

امین پارسائی

www.ketab.ir

www.katibenovin.ir

پارسی، امین، ۱۳۶۹	: سرشناسه
پیشگیری از اختلافات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی / نویسنده امین پارسی	: عنوان و نام پدیدآور
شیراز: کتیبه نوین، ۱۴۰۱	: مشخصات نشر
۱۴۰ ص	: مشخصات ظاهری
۹-۲۵-۳۰۷-۶۲۲-۹۷۸-۵۰۰۰۰۰ ریال	: شابک
فیبا	: وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه: ص. [۱۳۵] - ۱۴۰	: یادداشت
سرمایه‌گذاری خارجی	: موضوع
Investments, Foreign	: موضوع
سرمایه‌گذاری خارجی -- ایران	: موضوع
Investments, Foreign -- Iran	: موضوع
سرمایه‌گذاری خارجی (حقوق بین‌الملل)	: موضوع
Investments, Foreign (International law)	: موضوع
سرمایه‌گذاری خارجی -- قوانین و مقررات	: موضوع
Investments, Foreign -- Law and legislation	: موضوع
سرمایه‌گذاری خارجی -- قوانین و مقررات -- ایران	: موضوع
Investments, Foreign -- Law and legislation -- Iran	: موضوع
قراردادها (حقوق بین‌الملل)	: موضوع
Contracts (International law)	: موضوع
۵۶۲۵۳۸	: رده بندی کنگره
۶۷۳۱۴/۳۳۲	: رده بندی دیویی
۸۸۱۶۱۸۱	: شماره کتابشناسی ملی

پیشگیری از اختلافات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی	عنوان کتاب:
امین پارسی	نویسنده:
کتیبه نوین	ناشر:
اول ۱۴۰۱	نوبت چاپ:
۹-۲۵-۳۰۷-۶۲۲-۹۷۸	شابک:
جلد ۱۰۰۰	شمارگان:
علی داودی	سرور استار و صفحه آرا:
گاندی	چاپ و صحافی:
۵۰۰۰ تومان	قیمت:

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۱
فصل اول: شناختی بر سرمایه‌گذاری خارجی و جلوگیری از بروز اختلاف.....	۱۹
گفتار اول: مفهوم و انواع روش‌های سرمایه‌گذاری خارجی.....	۲۱
بند اول: مفهوم سرمایه‌گذاری خارجی.....	۲۲
بند دوم: سرمایه خارجی.....	۲۳
بند سوم: سرمایه‌گذار خارجی.....	۲۳
بند چهارم: وجوه تمایز قراردادهای سرمایه‌گذاری مستقیم از سرمایه‌گذاری غیرمستقیم.....	۲۴
گفتار دوم: محدودیت‌های سرمایه‌گذاری خارجی با تأکید بر مقررات ایران.....	۲۷
بند اول: ممنوعیت کلی یا جزئی سرمایه‌گذار خارجی.....	۲۸
الف: سرمایه‌گذاری دولت‌های خارجی.....	۲۸
ب: سهم سرمایه‌گذاری خارجی در هر بخش اقتصادی.....	۲۹
ج: سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های تحت انحصار دولت.....	۲۹
بند دوم: تحمیل تکلیف خاص به سرمایه‌گذاران خارجی.....	۳۰
گفتار سوم: نقاط ریسک‌خیز قراردادهای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.....	۳۱
بند اول: تأثیر ریسک سیاسی بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی.....	۳۱
الف: انواع ریسک‌های سیاسی.....	۳۴
بند دوم: طولانی‌مدت بودن قرارداد.....	۳۵
بند سوم: موضوع قرارداد.....	۳۶
گفتار چهارم: مکانیسم‌های قراردادی جهت جلوگیری از بروز اختلاف.....	۳۷
بند اول: شروط تکمیل‌کننده قرارداد.....	۳۸
بند دوم: شروط تغییر کار.....	۳۹

۳۹	بند سوم: شرط تعدیل قیمت
۴۰	الف: شرط کامله الوداد
۴۱	ب: پیشنهاد صادقانه
۴۱	پ: شرط مذاکره مجدد
۴۱	ج: تعدیل خودکار قیمت
۴۲	بند چهارم: شرط تثبیت قرارداد
۴۳	فصل دوم: شروط ثبات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی
۴۵	گفتار اول: مفهوم و ضرورت وجود شروط ثبات
۴۵	بند اول: مفهوم شروط ثبات
۴۸	بند دوم: ضرورت درج شرط ثبات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی
۵۰	گفتار دوم: انواع و قلمرو شروط ثبات در قرارداد
۵۰	بند اول: انواع شروط ثبات
۵۵	بند دوم: قلمرو شروط ثبات
۶۰	گفتار سوم: اعتبار شروط ثبات
۶۰	بند اول: اعتبار شروط ثبات در چارچوب حقوق داخلی
۶۴	بند دوم: اعتبار شروط ثبات در حقوق بین‌الملل
۶۶	الف: اعتبار شروط ثبات در دکترین
۶۹	ب: اعتبار شروط ثبات در رویه داورى بین‌المللى
۷۷	گفتار چهارم: آثار شروط ثبات
۷۸	بند اول: آثار حقوقی شروط ثبات
۷۸	الف: اثر شرط ثبات در بین‌المللی کردن قرارداد
۸۰	ب: اثر شرط ثبات در ممنوعیت ملی کردن یا سلب مالکیت
۸۱	ج: اثر شروط ثبات در پرداخت غرامت
۸۳	بند دوم: آثار اقتصادی و اجتماعی شروط ثبات

فصل سوم: شروط مذاکره مجدد در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی.....	۸۹
گفتار اول: مفهوم و ضرورت درج شرط مذاکره مجدد.....	۹۱
بند اول: مفهوم شرط مذاکره مجدد.....	۹۱
بند دوم: ضرورت درج شرط مذاکره مجدد در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی.....	۹۲
گفتار دوم: شیوه‌های قراردادی انجام مذاکره مجدد.....	۹۶
بند اول: مذاکره از طریق پیش‌بینی شرط مذاکره مجدد.....	۹۶
بند دوم: مذاکره مجدد از طریق شرط فرس‌ماژور و تعسر.....	۹۹
الف: مذاکره مجدد از طریق شرط فرس‌ماژور.....	۱۰۰
ب: مذاکره مجدد از طریق شروط تعسر.....	۱۰۷
گفتار سوم: تعریف وقایع آغازگر مذاکره مجدد.....	۱۱۰
گفتار چهارم: آثار شروط مذاکره مجدد.....	۱۱۳
بند اول: تعهدات کلی طرفین در جریان مذاکره.....	۱۱۳
بند دوم: قلمرو اعمال تغییرات توسط شرط مذاکره مجدد.....	۱۱۷
بند سوم: به نتیجه نرسیدن جریان مذاکره.....	۱۱۸
الف: انتخاب هم‌زمان چند قانون.....	۱۲۸
ب: درج شرط اعمال قوانین داخلی میزبان به همراه اصل حسن نیت.....	۱۲۹
ج: شرط اعمال حقوق داخلی کشور میزبان به همراه حقوق بین‌الملل.....	۱۲۹
جمع‌بندی.....	۱۳۱
فهرست منابع.....	۱۳۵

مقدمه

حضور شرکت‌های چندملیتی و دست‌اندازی آن‌ها به منابع طبیعی کشورهای در حال توسعه و همچنین دخالت این کشورها باعث گردید که کشورهای در حال توسعه نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی بدبین شوند. تجارب تلخ این کشورها از استعمار به این بدبینی‌ها دامن می‌زد. از دیدگاه آن‌ها شرکت‌های چندملیت و سرمایه‌گذاری خارجی شیوه نوینی از استعمار کهنه بود که در صدد به یغما بردن منابع طبیعی، دخالت در امور سیاسی و ایجاد وابستگی اقتصادی بوده است. در نتیجه این تفکر، دهه ۱۹۷۰ شاهد مصادره و ملی کردن سرمایه‌گذاری‌های خارجی و ایجاد محدودیت برای فعالیت‌های شرکت‌های خارجی و به خصوص شرکت‌های چندملیتی در کشورهای در حال توسعه بوده است. از دهه ۱۹۸۰ به بعد، توجه به سرمایه‌گذاری‌های خارجی و جذب آن مورد توجه کشورهای در حال توسعه (سرمایه‌پذیر) قرار گرفت. این چرخش عمدتاً ناشی از افزایش قدرت چانه‌زنی کشورهای در حال توسعه، نیاز کشورهای مزبور به سرمایه خارجی، تغییرات سریع تکنولوژی و دانش فنی، شبکه‌های در هم تنیده، تولید و توزیع کالا و خدمات در سطح بین‌المللی، و افزایش وابستگی کشورها به یکدیگر بوده است. بسیاری از کشورهای در حال توسعه در جهت رفع نگرانی‌های سرمایه‌گذاران و شرکت‌های خارجی و حمایت از ورود سرمایه و جذب آن قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی خود را اصلاح کردند. در این قوانین ضمن برقراری تضمینات و حمایت‌های قانونی از سرمایه‌گذاری خارجی، سیاست نسبتاً آزاد سرمایه‌گذاری اتخاذ شد و موانع سرمایه‌گذاری کاهش پیدا کرد. انعقاد معاهدات چندجانبه و دوجانبه بین این کشورها با کشورهای توسعه یافته به روند جذب سرمایه‌گذاری در

این کشورها سرعت بیشتری بخشید به نحوی که در ۲۰ سال گذشته سهم سرمایه‌گذاری خارجی از ۵۳/۷ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۰ به ۱/۴ هزار میلیارد سال ۲۰۰۰ منجر شد.^۱ کمبود منابع مالی و تکنولوژیکی در برخی از کشورها (عموماً کشورهای در حال توسعه) و تمایل آن‌ها به جذب و بهره‌برداری از امکانات مالی و فن‌آوری موجود در سایر کشورها (عموماً کشورهای توسعه یافته) به منظور اجرا و پیاده‌سازی برنامه‌های توسعه اقتصادی خود از یکسو و تمایل کشورهای دارای سرمایه و تکنولوژی به دستیابی به منابع و بازارهای جدید و استفاده از نیروی انسانی ارزان از سوی دیگر منجر به ترغیب آن‌ها به سوی انعقاد قراردادهای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌شود. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی فرآیندی است که از طریق آن اتباع یک کشور (موسوم به کشور سرمایه فرست یا منبع سرمایه) کار و فعالیت اقتصادی خود را به منظور کسب سود در یک کشور میزبان (موسوم به کشور میزبان) برای مدت طولانی مستقر می‌کنند. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به عنوان روشی برای تأمین منابع مالی و کسب سود، منافع قابل ملاحظه‌ای برای دولت میزبان و سرمایه‌گذار خارجی دارد که نمی‌توان آن را از طریق سرمایه‌گذاری غیرمستقیم یا سایر روش‌های تأمین مالی بدست آورد. از منظر سرمایه‌گذار سرمایه‌گذاری خارجی، ابزاری برای دستیابی به منابع طبیعی، نیروی کار و بازارهای کشور میزبان است. از منظر دولت میزبان نیز، ورود سرمایه‌های خارجی به کشور ابزاری در جهت رشد و توسعه اقتصادی است. سرمایه‌گذاری‌های خارجی ضمن به همراه آوردن تکنولوژی جدید به کشور موجب ایجاد فرصت‌های شغلی جدید می‌شوند. نیروی کاری که به این منظور بکار گرفته می‌شوند مهارت‌هایی که تکنولوژی جدید اقتضا دارد را آموزش می‌بینند و همچنین در ارتباط با سرمایه‌گذاران تکنیک‌های مدیریتی را فرا می‌گیرند. از سوی دیگر ورود سرمایه‌گذاران خارجی به کشور موجب افزایش کارایی و بهره‌وری شرکت‌های داخلی و ایجاد رقابت در بین آن‌ها می‌شود. همین منافع موجب شده است که کشورها به رقابت برای جذب سرمایه‌های خارجی بپردازند و آن را به عنوان مؤثرترین شیوه سرمایه‌گذاری بدانند.^۲

^۱ شبروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، تهران، انتشارات سمت، چاپ چهارم (ویراست دوم)، ۱۳۹۱، صص ۴۳۸-۴۳۹.

^۲ J. Jones, Foreign Direct Investment and the Regional Economy, (Ashgate, Tyne and Wear, 2006), p.8.